

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๓๕๖

ศาลากลางจังหวัดสกลนคร
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางการใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๓๒๖
ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมการปกครองแจ้งว่า ในการประชุมประจำเดือนของกรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชบพิธ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง ได้มีข้อสั่งการกำชับการส่งเสริมงานอำนวยความสะดวก เป็นธรรม โกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในระดับพื้นที่ มีกฎหมายกำหนดบทบาทโครงสร้างการทำงานและอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน และเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก เป็นธรรม โกล่เกลี่ยข้อพิพาทในพื้นที่หมู่บ้าน ด้วยความถูกต้อง เป็นที่พึงให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง ในการนี้ จังหวัดจึงขอให้อำเภอดำเนินการ ดังนี้

๑. ประชาสัมพันธ์เน้นย้ำการใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอำนวยความสะดวก เป็นธรรม ให้กับประชาชนตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

๒. รายงานผลการปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ผ่านระบบรายงานอิเล็กทรอนิกส์ กม. พึ่งได้ (<https://report.dopa.go.th/kormorbetter>) ทุกวันที่ ๒๒ ของเดือน

๓. ขอให้นายอำเภอ ในฐานะ Area Manager กำชับปลัดอำเภอประจำตำบล ให้มีความสำคัญ รวมถึงให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความรู้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการประนีประนอมข้อพิพาทในพื้นที่หมู่บ้าน

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิราภรณ์ เบิกบานดี)

ปลัดจังหวัดสกลนคร ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร./โทรสาร. ๐ ๔๒๗๑ ๑๔๖๑

“สกลนครเมืองแห่งความสุข”

☒ ปค.	๕
☐ ผ.ค.ม.	( )
☐ กง.	( )
☐ นิติกร	( )

ที่ทำการปกครองจังหวัดลพบุรี
เลขที่ ๕๗
วันที่ ๗ มี.ค. ๒๕๖๙
เวลา

ที่ มท ๐๓๑๐.๓/ว ๓๒๒

กรมการปกครอง

๖๖ อาคารธนาलगกรณ์ทาวเวอร์ ชั้น ๑๑

ถนนบรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

๒ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง แนวทางการใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้กับประชาชน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติในการอำนวยความสะดวก โกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยการประชุมประจำเดือนของกรมการปกครอง เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๘ เวลา ๑๓.๐๐ น. ณ ห้องประชุมราชบพิธ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ กระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครองได้มีข้อสั่งการกำชับการส่งเสริมงานอำนวยความสะดวก โกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในระดับพื้นที่ มีกฎหมายกำหนดบทบาทโครงสร้างการทำงานและอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน

กรมการปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก โกล่เกลี่ยข้อพิพาทในพื้นที่หมู่บ้านด้วยความถูกต้อง เป็นที่พึงให้แก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑) ประชาสัมพันธ์เน้นย้ำการใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

๒) รายงานผลการปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ผ่านระบบรายงานอิเล็กทรอนิกส์ กม. ฟังได้ (<https://report.dopa.go.th/kormorbetter>) ทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน

๓) กำชับนายอำเภอ ในฐานะ Area Manager และปลัดอำเภอประจำตำบล ให้ความสำคัญ รวมถึงให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความรู้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการประนีประนอมข้อพิพาทในพื้นที่หมู่บ้าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชา โฆษาศิวิไลซ์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

ส่วนพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๖๒๙ ๘๓๐๖ - ๑๔ ต่อ ๕๐๗

โทรสาร ๐ ๒๖๒๙ ๘๓๐๒

แนวทางการอำนวยความสะดวกเป็นธรรม โกล่เกลี่ยข้อพิพาท โดยกลไกคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)
ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาท
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐

๑. องค์ประกอบเงื่อนไข

คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จะทำการประนีประนอมข้อพิพาทได้เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้ง ๓ ข้อ ดังนี้

- ๑) เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความแฟ้งหรือความอาญาที่เป็นความผิดอันยอมความได้
- ๒) คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท
- ๓) ข้อพิพาทดังกล่าวเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

๒. ขั้นตอนการประนีประนอมข้อพิพาท

๑) เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้น และองค์ประกอบเงื่อนไขครบตามข้อ ๑. ผู้ใหญ่บ้านแจ้งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาตกลงทำบันทึกยินยอมให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

๒) ผู้ใหญ่บ้านนัดหมายคณะกรรมการหมู่บ้านทำการประนีประนอมข้อพิพาทนั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการหมู่บ้านจะมอบหมายคณะกรรมการหมู่บ้าน ไม่น้อยกว่า ๒ คน ดำเนินการแทนก็ได้ และอาจจะเชิญบุคคลอื่นที่เห็นสมควรเข้าร่วมการประนีประนอมข้อพิพาทนั้นด้วยก็ได้

๓) การประนีประนอมข้อพิพาทต้องทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี สถานที่ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือสถานที่อื่นตามเห็นสมควร ขั้นตอนดังนี้

(๑) สอบถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีและบุคคลอื่นที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงในกรณีที่เป็น

(๓) ตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ ที่เกี่ยวข้องตามความยินยอมของเจ้าหน้าที่หรือผู้ครอบครอง

๔) เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้ประนีประนอมข้อพิพาทโดยอาศัยหลักกฎหมาย หรือจารีตประเพณีซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณี

ทั้งนี้ หากมีปัญหาในการประนีประนอม สามารถขอคำปรึกษาแก่นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ข้าราชการตำรวจยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไปภายในเขตอำเภอและพนักงานอัยการได้

๓. ผลการประนีประนอมข้อพิพาท

๓.๑ กรณีคู่กรณีประนีประนอมกันได้

๑) คณะกรรมการหมู่บ้านทำสัญญาประนีประนอมยอมความขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน

๒) อ่านและอธิบายข้อความให้คู่กรณีเข้าใจ และให้ลงลายมือชื่อไว้ในสัญญานั้น โดยให้กรรมการหมู่บ้านอย่างน้อย ๒ คน ลงนามเป็นพยานในสัญญา

๓) มอบสัญญาให้คู่กรณีถือไว้ฝ่ายละ ๑ ฉบับ คณะกรรมการหมู่บ้านเก็บไว้ ๑ ฉบับ และส่งพร้อมแบบรายงานอำเภออีก ๑ ฉบับ

๓.๒ กรณีคู่กรณีตกลงกันไม่ได้

ให้ยุติประนีประนอมข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีทราบ พร้อมทั้งรายงานให้อำเภอทราบ

๔. การรายงาน

๔.๑ ผู้ใหญ่บ้าน รายงานผลการประนีประนอมข้อพิพาทแก่นายอำเภอทุกเดือนในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน

๔.๒ อำเภอ รายงานผลการปฏิบัติงานในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) ผ่านระบบรายงานอิเล็กทรอนิกส์ กม. ฟังได้ (<https://report.dopa.go.th/kormorbetter>) ทุกวันที่ ๒๕ ของเดือน

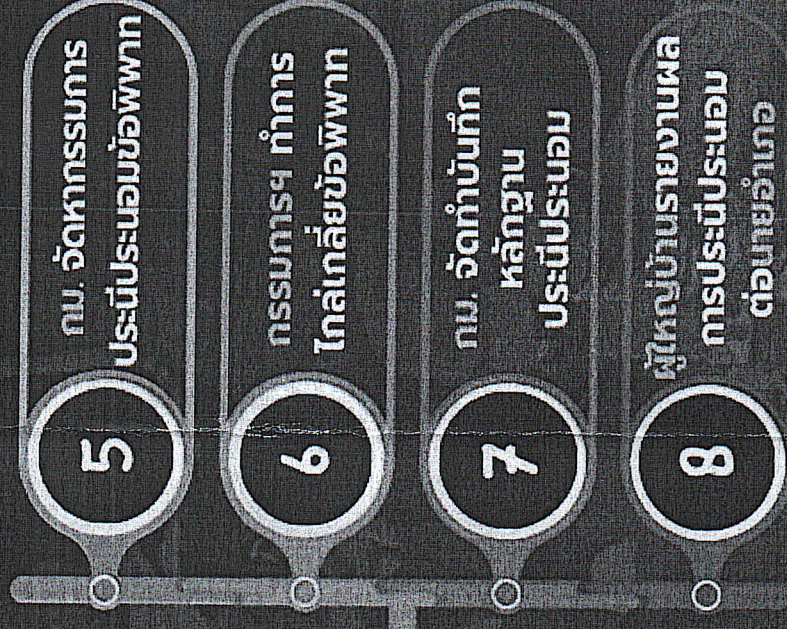
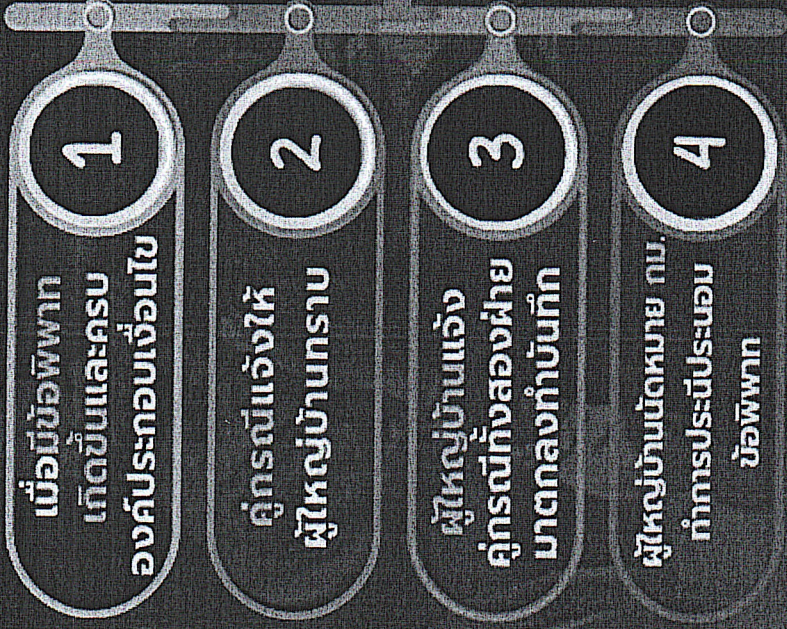
ปฏิบัติการทิวการประเมินข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

ตามข้อบังคับกระทรวง มก. ว่าด้วยการปฏิบัติงานประเมินประเมิน
ข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2530

3

เงื่อนไขจะต้อง
ครบองค์ประกอบทั้ง

- เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความแห้งหรือความอาวญที่เป็นความผิดอันยอมความไม่ได้
- คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้คณะกรรมการหมู่บ้านประเมินประเมินข้อพิพาท
- ข้อพิพาทดังกล่าวเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรืออยู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

อำเภอพึงได้

กม. พึ่งได้

ขั้นตอนการ
ประเมินประเมินข้อพิพาท

รวดเร็ว

ถูกต้อง

เป็นธรรม

“อำเภอพึงได้” DOPA 2026 : Better Together

สำนักบริหารการปกครองท้องที่
กรมการปกครอง

แบบฟอร์ม

บันทึกยินยอมให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ผู้ร้อง

ระหว่าง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ผู้ร้อง อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด..... บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ผู้ถูกร้อง อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด..... บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ผู้ร้องและผู้ถูกร้องมีความประสงค์ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการประนีประนอมข้อพิพาทดังกล่าว

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

คำสั่งผู้ใหญ่บ้าน

ข้อพิพาทไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๔

ข้อพิพาทเข้าหลักเกณฑ์ข้อบังคับฯ ข้อ ๔ มอบคณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

ลงชื่อ.....ผู้ใหญ่บ้าน

ผลที่สุดของข้อพิพาท

ตกลงกันได้โดยคู่กรณี

ไม่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

ตกลงกันไม่ได้จึงแจ้งให้คู่กรณี

ไปตกลงกัน ณ ที่ว่าการอำเภอ

ไปดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

สัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

.....ผู้ร้อง
ระหว่าง

.....ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ข้อพิพาทเรื่องนี้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง ดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑.....

.....

ข้อ ๒.....

.....

ข้อ ๓.....

.....

สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้ทำขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้อ่านและเข้าใจข้อความดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

สัญญาประนีประนอมยอมความอาญา

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

.....ผู้ร้อง
ระหว่าง
.....ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ข้อพิพาทเรื่องนี้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความอาญา ดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑.....

.....

.....

ข้อ ๒.....

.....

.....

ข้อ ๓.....

.....

.....

สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้ทำขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้อ่านและเข้าใจข้อความดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

แบบรายงานประนีประนอมข้อพิพาท

ประจำเดือน.....

บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

จำนวนคดี ทั้งหมด	ประเภทคดี		ผลการประนีประนอมข้อพิพาท				หมายเหตุ
			คดีแพ่ง		คดีอาญา		
	คดีแพ่ง (จำนวน)	คดีอาญา (จำนวน)	ตกลงกันได้ (จำนวน)	ตกลงกันไม่ได้ (จำนวน)	ตกลงกันได้ (จำนวน)	ตกลงกันไม่ได้ (จำนวน)	

ตรวจถูกต้อง

ลงชื่อ.....ผู้ใหญ่บ้าน

(.....)

ระบบรายงานอิเล็กทรอนิกส์ กม. ฟังได้ (https://report.dopa.go.th/kormorbetter)

ระบบรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.ฟังได้)

สำนักบริหารการปกครองท้องที่

บัญชีใช้งาน

ชื่อสมาชิก

รหัสผ่าน

Password

ปุ่ม: 1) เข้าสู่ระบบ, 2) ลืมรหัสผ่าน

ปุ่ม: ลงทะเบียน, ตรวจสอบสิทธิ์การใช้งานบัญชีใช้งานระบบ, ติดต่อขอความช่วยเหลือ

มีปัญหากการใช้งานระบบรายงานสามารถประสานติดต่อสอบถาม

ระบบรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.ฟังได้)

- รายงานผลการปฏิบัติงาน กม.
- รายงานแบบประเมินผลหมู่บ้าน
- รายงานโครงการกิจกรรมด้านแผน
- รายงานประวัติประเพณีวัฒนธรรม
- Download ประวัติประเพณีวัฒนธรรม

โครงสร้างและภารกิจของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.ฟังได้)

โครงสร้างของคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. ด้านอำนวยความสะดวก
2. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
3. ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน
4. ด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข
5. ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ
6. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
7. ด้านอื่น ๆ

- ปฏิบัติงานติดตาม พ.ร.บ. สักกะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551**
- การจัดการประชุมประจำเดือน
  - การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน
  - การตรวจตรารักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้าน
  - การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน
- ปฏิบัติงานกิจการประณีตระดมยิงพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้าน**
- กติกาแห่งทุกประเภท (ไม่จำกัดทุกกรณี)
  - กติกาความ (ความคิดโดยฉพาะความกันได้)
- ปฏิบัติงานกิจการตามนโยบายของรัฐ**
- ขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล (เปิดสวัสดิการแห่งรัฐ คนละครึ่ง พลิก)
  - การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ปัญหาเสพยาเสพติด ฯลฯ

ปฏิบัติงานการประจำกระทรวง ทบวง กรม

- นโยบายสำคัญของกระทรวงมหาดไทย
  - กระทรวงต่าง ๆ (19+1)
- ปฏิบัติงานการเฉพาะตามลักษณะพื้นที่**
- ปัญหาข้อพิพาทตามแนวชายแดน
  - ปัญหาต่าง ๆ ตามสภาพพื้นที่ (เช่น หมอกควัน ไฟป่า ผู้ลี้ภัยการสู้รบ ภัยพิบัติต่าง ๆ ฯลฯ)

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๓๐

เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่ชนบทปฏิบัติหน้าที่ในการประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านให้เป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการประนีประนอมข้อพิพาทได้เมื่อ

(๑) เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความแค้นหรือความอาญาที่เป็นความรับผิดชอบยอมความได้

(๒) คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท และ

(๓) ข้อพิพาทดังกล่าวเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

ข้อ ๕ เมื่อมีข้อพิพาทตามข้อ ๔ เกิดขึ้น และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายประสงค์จะให้ข้อพิพาทนั้นยุติลงในระดับหมู่บ้าน ก็ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านทราบ และผู้ใหญ่บ้านแจ้งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาตกลงทำบันทึกยินยอมให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาทตามแบบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ เมื่อผู้ใหญ่บ้านได้ดำเนินการตามข้อ ๕ แล้ว ให้นำหมายคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอยู่ในหมู่บ้านขณะที่นำหมายทำการประนีประนอมข้อพิพาทโดยไม่ชักช้า

ในการทำหน้าที่ประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านจะมอบหมายให้กรรมการไม่น้อยกว่าสองคนดำเนินการแทนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านหรือคู่กรณีจะเชิญบุคคลอื่นที่เห็นสมควรเข้าร่วมทำการประนีประนอมข้อพิพาทด้วยก็ได้

ข้อ ๗ ในการประนีประนอมข้อพิพาทให้คณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการ ดังนี้

(๑) สอบถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีและบุคคลอื่นที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท

(๒) เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงในกรณีที่จำเป็น

(๓) ตรวจสอบเอกสาร หรือวัตถุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องตามความยินยอมของเจ้าของ

หรือผู้ครอบครอง

การประนีประนอมข้อพิพาทให้กระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี

การประนีประนอมข้อพิพาทให้กระทำ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือสถานที่อื่นตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการหมู่บ้านได้ข้อเท็จจริงจากคู่กรณี หรือพยานบุคคล หรือพยานเอกสาร วัตถุพยาน หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ประนีประนอมข้อพิพาทโดยอาศัยหลักกฎหมาย หรือจารีตประเพณี แห่งท้องถิ่น ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณี

ถ้ามีปัญหาในการประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านจะเชิญบุคคลตามข้อ ๑๒ มาให้ คำปรึกษาก็ได้

ข้อ ๙ ถ้าคู่กรณีตกลงกันไม่ได้ ให้ยุติการประนีประนอมข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีทราบ แล้วรายงานให้นายอำเภอท้องที่ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ถ้าคู่กรณีตกลงประนีประนอมกันได้ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน อ่านและอธิบายข้อความให้คู่กรณีเข้าใจและให้ลงลายมือชื่อในสัญญานั้น โดยให้กรรมการหมู่บ้านอย่างน้อยสองคนลงนามเป็นพยานในสัญญา มอบให้คู่กรณีถือไว้ฝ่ายละฉบับ คณะกรรมการหมู่บ้านเก็บไว้บันทึกยินยอมให้ประนีประนอมข้อพิพาทหนึ่งฉบับให้ผู้ใหญ่บ้านส่งอำเภอ หนึ่งฉบับพร้อมกับแบบรายงานตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๐ เมื่อดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าคู่กรณีจะตกลงหรือไม่ ตกลงตามที่ประนีประนอมข้อพิพาทก็ตาม ให้คณะกรรมการหมู่บ้านบันทึกผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ หมู่บ้านไว้ท้ายบันทึกยินยอมให้ประนีประนอมข้อพิพาทและมอบให้ผู้ใหญ่บ้านเก็บรักษาไว้เมื่อมีการเปลี่ยน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ให้มีการส่งมอบเอกสารการประนีประนอมข้อพิพาทนั้นแก่ผู้ดำรงตำแหน่งใหม่

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ใหญ่บ้านรายงานผลการประนีประนอมข้อพิพาทแก่นายอำเภอท้องที่ตามแบบท้าย ข้อบังคับนี้ทุกเดือนในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๑๒ ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ข้าราชการตำรวจยศตั้งแต่นายร้อยตรีขึ้นไปภายในเขตอำเภอ และพนักงานอัยการให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนร่วมกันช่วยเหลือสนับสนุนในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตท้องที่ เมื่อได้คำแนะนำปรึกษาแล้ว ให้บันทึกไว้ในสมุดตรวจการปฏิบัติงาน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ปก. ๒ ก)

ข้อ ๑๓ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามข้อบังคับฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงนาม) พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

(ประจวบ สุนทรางกูร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย